



Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma:	2.Kf.700.060/2022/7.
A felperes:	felperes (felperes címe)
A felperes képviselője:	-
Az alperes:	alperes (alperes címe)
Az alperes képviselője:	alperes képviselője ügyvéd (alperesi képviselő címe)
A per tárgya:	közszerológátí jogvíszonnyal kapcsolatos közígazgatási jogvita elbíráłása
A fellebbezést benyújtó fél:	felperes (26. sorszáma alatt)
A fellebbezéssel támadott határozat:	a Pécsi Törvénszék 103.K.700.833/2021/25. számaú ítélete

Í T É L E T:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 414.780 (négysszáztízennégyezer-hétszáznolcvan) forint másodfokú perköłtséget

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak – külön felhívásra – 1.221.140 (egymillió-kétszázhússzonegyezer-száznegyven) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S

A per alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes - a 2017. év május 15. napjától a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Kttv.) 38. § (1) - (3) bekezdése, valamint a külképviseletekről és a tartós külszolgálatról szóló 2016. évi LXXIII. törvény (Külszoltv.) 15. § (4) bekezdése alapján 2017. év augusztus 1. napjától - munkáltató konzuli ügyintéző munkakörben dolgozott. A főkonzulátuson ekkor 9 személy teljesített szolgálatot, köztük: egy fő főkonzul, 2018. nyaráig korábbi főkonzul (a továbbiakban: Korábbi Főkonzul) ezt követően 2018. szeptemberétől főkonzul (a továbbiakban: Főkonzul), vezető konzul vezető konzul (a továbbiakban: Vezető Konzul), konzul konzul (a továbbiakban: Konzul), a felperes, mint konzuli ügyintéző, valamint gazdasági felelős gazdasági felelős (a továbbiakban: Gazdasági Felelős). A Vezető Konzul és a Konzul házastársak voltak, 2017. októberétől külön éltek, majd 2018. július hónapban elváltak. A felperes 2018. év folyamán került a Konzullal bizalmas baráti kapcsolatba.

[2] A felperes munkakörébe tartozott - egyebek mellett – a vízümbélyegekkel kapcsolatos adminisztráció.

[3] A Vezető Konzul és a felperes kezdetben jó személyes- és munkakapcsolatot ápoltak, amely 2018. áprilisában megromlott. A Vezető Konzul a felperest 2018. június-augusztus hónapokban írásban több esetben figyelmeztette, a munkaidő betartásával, a konzuli posta, valamint a beérkezett útlevelek kezelésével, továbbá az ügyfelekkel történő kommunikáció hangnemével kapcsolatban. A Vezető Konzul több alkalommal jelezte a Főkonzulnak a felperes munkavégzésével és a munkaidő betartásával kapcsolatos hiányosságait. A Főkonzul is érzékelte a Vezető konzul és a felperes közötti munkahelyi feszültséget, annak megszüntetése érdekében szóbeli figyelemfelhívásokat tett, amelyek nem vezettek eredményre. A konzuli elszámolások nem egyeztek a megjelenő pénzüsszeggel, a főkonzulátuson kezelt vízumok POS vagy készpénzben kezelt befizetéseit, a könyvelést tételesen egyeztetni kellett. A felperes a pénzeszközökben mutatkozó hiányt – a főkonzul utasítására – megfizette. A felperessel szemben fegyelmi eljárás nem indult, az észlelt hibák részben a felperes adminisztrációs munkavégzésének hiányosságaira, részben tőle függetlenül a szükséges ellenőrzés elmaradására voltak visszavezethetők.

[4] A Vezető Konzul 2018. december 5. napján a vízumok ellenőrző szelvényeit a főkonzulátus helyi állampolgárságú alkalmazottjánál lelte fel, amelyről értesítette a Főkonzult, aki ezért szóban felelősségre vonta a felperest. Kifogásolta, hogy a kinyomtatott és útlevelebe beragasztott 2018. augusztusi vízumok két ellenőrző szelvényének a vízumkiadással egyidejű felhelyezésre a vízumkérő lapon az aktába, továbbá a vízumokat nyilvántartó füzetbe nem került sor, valamint azok illetéktelen személy birtokában voltak.

[5] A felperes 2018. december 4. napján - a Főkonzulnak való bejelentés nélkül - elektronikus levélben közvetlenül az alperes biztonsági ügyekben eljáró főosztálya (főosztály, a továbbiakban: BITÁF) felé jelezte, hogy a Vezető Konzul egy külföldi személlyel fennálló élettársi kapcsolatát nemzetbiztonsági szempontú ellenőrzés céljából nem jelentette be. A

Főkonzul a felperes nemzetbiztonsági bejelentéséről – érdeklődésére a BITÁF-tól – értesült, majd telefonon beszélt a Konzuli-, valamint a hr vezetőjével, ezt követően az általa észlelt munkahelyi problémákról e-mail útján, azaz az alperesi gyakorlat szerint nem iktatott, vezetők közötti információközlésre szolgáló ún. „főnöki levélben” tájékoztatta az alperes közigazgatási államtitkárát.

[6] Az alperes hra 2018. év december 13. napján Scriptament nyílt iratban tájékoztatta a Főkonzult, hogy a felperes berendelésével tartós külszolgálati kihelyezése 2019. év január 2-i hatállyal megszüntetésre kerül. Az intézkedést a felperes részére 2018. december 20. napján a főkonzulátuson kézbesítették, amely során a Főkonzul szóban kifogásolta a BITÁF-nál a megkerülésével tett bejelentést. Az alperes közigazgatási államtitkára 2019. január 29-30. napjain a 2019. január hónap 8. napján kelt két okiratával értesítette a felperest kormányzati szolgálati jogviszonyának a Kttv. 60. § (1) bekezdés a) pontja, tartós külszolgálatának a Külszoltv. 20. § (3) bekezdés b) pontja és 20. § (8) bekezdése szerinti – 2019. január 2. napjával történő – megszüntetéséről.

[7] A Közszerződési Döntőbizottság a 2.K.27.299/2019/10. számú ítélet alapján elrendelt új eljárásban hozott határozatával a felperes panaszát elutasította. A szolgálati jogviszony megszüntetése jogszerűsége vonatkozásában rögzítette, hogy a Külszoltv. 20. § (3) bekezdésének b) pontja és 20. § (8) bekezdése alapján a tartós külszolgálat megszüntetése a kihelyező vezető mérlegelési jogkörébe tartozó döntés volt. A joggal való visszaélés tekintetében pedig a bizonyítottság hiányát állapította meg.

A felperes keresete és az alperes védirta

[8] A felperes keresetében a Kttv. 193. § (1) bekezdés a) pontja és (3) bekezdése, valamint a Kit. 116. (1) bekezdés a) pontja és (3) bekezdése alapján kérte a Közszerződési Döntőbizottság határozatának megváltoztatásával a tartós külszolgálat és vele határozott idejű kormányzati szolgálati jogviszonya megszüntetése jogellenességének megállapítását, és az alperes kötelezését az eredeti munkakörbe történő tovább-foglalkoztatására, valamint havi 1.271.071 forint illetménye alapulvételével elmaradt jövedelme és annak kamatai megfizetésére. Előadása szerint a Vezető Konzul bosszújába az újonnan kinevezett Főkonzult bevonta, aki a közigazgatási államtitkárnál terhére hamis vádakkal élt. A Vezető Konzul és a Főkonzul intézkedései zaklatási, megtorlási, ellehetetlenítési jelleget mutattak, a munkáltatói jogkör gyakorlója pedig egyértelműen joggal való visszaélést megvalósító módon járt el.

[9] A Pécsi Törvényszék 103.K.701.113/2020/10. számú, keresetet elutasító ítéletét - amely rögzítette, hogy az alperes jogszerűen rendelkezett a felperes tartós külszolgálatának, illetőleg kormányzati szolgálati jogviszonyának megszüntetéséről; a joggal való visszaélés pedig nem volt megállapítható - a Kúria a Kf.VII.39.205/2021/6. számú végzésével (a továbbiakban: Kúria Határozata) hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárásra

és új határozat hozatalára utasította. A felülbírálati ítélet a fellebbezés kerete miatt a Külszoltv. 20. § (8) bekezdése alkalmazásának jogszerűségét nem érintette. Egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy a Külszoltv. 2. § (7) bekezdésében meghatározott hivatali érdek szélesen értelmezendő kategória, amelybe akár a munkavégzés körülményeinek „normalizálása” – és ezzel párhuzamosan a rossz munkahelyi légkör megszüntetése – is beleértendő, azonban az utóbbi megszüntetése, mint jogszerű munkáltatói cél megvalósítása is történhet rendeltetésellenesen, joggal való visszaélés útján. Megállapította, hogy az elsőfokú bíróság – téves jogi álláspontja miatt – nem tulajdonított jelentőséget a felperes joggal való visszaélésre történő hivatkozásának, és a Kttv. 10. § (1) bekezdésében meghatározott tilalom vonatkozásában tévesen nem folytatott le bizonyítást, megsértve ezzel a Kp. 2. § (1) bekezdését. A megismételt eljárásra adott iránymutatásában előírta, hogy az elsőfokú bíróságnak a bizonyítást a Kp. 131. § (6) bekezdésének megfelelő bizonyítási indítványok figyelembevételével, a Kp. 78. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. Negyedik részének rendelkezései szerint kell lefolytatnia, a bizonyítékokat értékelnie kell. A bizonyítás fenti keretei között tisztáznia kell, hogy a felperes állításának megfelelően a külszolgálatról történt berendelése és kormánytisztviselői jogviszonyának a megszüntetése – a felperes állításának megfelelően – a Vezető konzul személyes bosszújának és a Főkonzullal folytatott szakmai vitájának következménye, a közigazgatási államtitkárnak informálisan továbbított, nem valós információk eredménye-e. Ha szükségesnek tartja a Konzul tanúkénti meghallgatását, azt is tisztáznia kell, hogy a felperes a tanúval élettársi viszonyt létesített-e, és mely időponttól.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[10] A Kúria ítélete folytán eljáró elsőfokú bíróság a keresetet elutasította, és a felperest 1.081.600 forint perköltség és 2.136.995 forint eljárási illeték megfizetésére kötelezte.

Széleskörű bizonyítást folytatott le, az okirati bizonyítás mellett meghallgatta tanúként a Főkonzult, a Konzult, gazdasági felelős 2, a Gazdasági felelőst, rögzítette, hogy a Korábbi Főkonzul tanúkénti meghallgatására irányuló kísérletek az eljárás során eredménytelennek bizonyultak. Utalt továbbá arra, hogy bíróság indokolási kötelezettségéből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolásának kötelezettsége, különösen nem a fél szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása [AB IV/3431-6/2021. számú végzés, 3022/2022. (I. 13.) AB végzés].

[11] Érdemben megállapította, hogy a Külszoltv. rendelkezései mellett a Kit. 283. § (4) bekezdés a) pontja alapján a Kttv. 2018. december 31-én hatályos rendelkezéseit kell alkalmaznia. Rögzítette, hogy a Külszoltv. 20. § (8) bekezdése, valamint a Kttv. 60. § (1) bekezdés a) pontja szerint a felperes tartós külszolgálata és ezzel egyidejűleg a határozott idejű kormányzati szolgálati jogviszonya 2019. január 2. napján megszűnt, a későbbi munkáltatói intézkedések ezen tényt nem érintették. A Külszoltv. 20. § (8) bekezdése szerinti munkáltatói intézkedés a munkáltató mérlegelési jogkörébe tartozik, az ítélezési gyakorlat [Mfv.I.10.079/2014/11.] alapján annak eldöntése, hogy az adott nemzetközi viszonyok mellett mi minősül különösen fontos szolgálati érdeknek – jelen esetben az annak megfeleltethető, rendkívüli esetben hivatali érdeknek – a munkáltató mérlegelési jogkörébe tartozik. Amennyiben azonban az alperes rendeltetésellenesen, joggal való visszaéléssel gyakorolta

mérlegelési jogkörét a tartós külszolgálat megszüntetése kapcsán, annak jogellenessége maga után vonja a kormányzati szolgálati jogviszony megszűnésének jogellenességét is.

[12] A Külszoltv. 1. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó Kttv. 155. § (1) és 156. § (1) bekezdései alapján az alperes nem indított fegyelmi eljárást a felperessel szemben, tehát a felperes mulasztásai, kötelezettségszegései nem érték el a vétkes kötelezettségszegés szintjét, ezért a munkavégzésbeli hiányosságok vonatkozásában mellőzte a felek által indítványozott teljeskörű bizonyítást és széleskörű iratbeszerzést.

[13] Ezt követően vizsgálta az állított joggal való visszaélést, figyelemmel arra, hogy a joggal való visszaélés tilalmának megsértésével kapcsolatos munkaügyi perekben felmerült egyes kérdésekről szóló 5/2017. (XI. 28.) KMK vélemény (a továbbiakban: KMK vélemény) 4. pontja szerint egy konkrét munkahelyi, szakmai kérdés megítélésében felmerülő nézetkülönbség miatt alkalmazott hátrányokozás alapul szolgálhat joggal való visszaélés megállapításának. Megállapította, hogy a felperes és a Vezető Konzul között a tartós külszolgálat első felében kialakult bizalmi viszony megromlását követően a Vezető Konzul, illetve a Főkonzul részéről különféle ügyekben számonkérések indultak felperes felé. Utalt rá, hogy a munkavégzésbeli hiányosságok számonkérése a normál munkahelyi működés természetes és szükséges velejárója, a számonkérés voltaképp az elvárt felettes-beosztotti viszony helyreállítását jelentette, önmagában joggal visszaélést nem valósított meg. A bizonyítási kötelezettség, miszerint szerepet játszott-e a munkáltatói intézkedésben a lefolytatott szakmai vita, illetve személyes bosszú, a felperest terhelte. A meghallgatott tanúk közül a felperesi álláspontot a Konzul tanúvallomása alátámasztotta, a Főkonzul és a Gazdasági Felelős tanúvallomásából ez nem volt megállapítható. A Konzul tanú a felperessel a 2018. évben kollegiális, baráti, később bizalmas baráti, majd 2019. év elejétől szerelmi kapcsolatba került, így tanúvallomása idején a felperessel fennálló szoros érzelmi kapcsolat miatt az általa előadottaknak teljes bizonyító erőt tulajdonítani nem lehetett, annak bizonyító ereje a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 279. § (1) bekezdése alapján megkérdőjelezhető, továbbá a perbeli jogvitával szoros összefüggésben maga is közszolgálati jogvitában állt az alperessel. Nagyobb bizonyító erőt tulajdonított a Főkonzul és a Gazdasági Felelős által előadottaknak, hogy a felperes a munkáját helyenként hiányosan – bár nem mindig annak egyedüli okozójaként – utólagos ellenőrzést, korrekciót igénylőként végezte.

[14] A felperes kockázata volt, ha a Vezető Konzul volt férjével egyre szorosabb kapcsolatba kerül, akkor a munkahelyi felettesével való magánéleti kapcsolata negatív irányban változik. A megromló munkahelyi légkör – a felperes előadásával ellentétben – nem kizárólag a Vezető Konzul személyére vezethető vissza (2018. június – július havi írásbeli figyelmeztetések). Érthető munkáltatói megnyilvánulás, hogy a Főkonzul számára a Vezető Konzul személye a tapasztalata, a már kiépített helyi kapcsolatrendszer miatt fontos, munkájában támaszként tekint rá. Döntő jelentőségű volt a Főkonzul számára, hogy a felperes 2018. december 4. napján személyét megkerülve tett bejelentést a BITÁF-ra, amelyet akként értékelt, hogy a felperes és a Vezető Konzul közötti személyes kapcsolat, munkahelyi együttműködés ellehetetlenült, és a közelgő schengeni ellenőrzés pozitív végkifejlete veszélybe került. A vízümbélyeg ellenőrző szelvények tekintetében kialakult szakmai vitát követően – utólag már nem rekonstruálható tartalmú – levélben tájékoztatta a munkáltatói

jogkört gyakorló államtitkárt a felperes munkavégzésbeli, magatartásbeli problémáiról. Ezek után hozta meg a munkáltató jogkör gyakorlója a felperes – és vele egyidejűleg a Konzul – külszolgálatának megszüntetésére vonatkozó döntését.

[15] Mindezek szerint a felperes munkavégzésbeli, magatartásbeli hiányosságai, a Főkonzul személyét megkerülő, munkahelyi felettesét (Vezető Konzult) nemzetbiztonsági kockázatként feltüntető bejelentése, illetve a Főkonzullal fennállt vélt vagy valós mulasztáson alapuló szakmai vita, ha külön-külön esetleg nem is, de együttesen megalapozhattak joggal való visszaélés nélkül olyan munkáltatói döntést a felperes vonatkozásában, mely a Külszol. tv. 20. § (8) bekezdése szerinti intézkedés alapjául szolgálhatott. A munkahelyi légkör stabilizálása, a munkáltató eredményes működése érdekében az alperes saját diszkrecionális döntési jogosultsága alapján dönthet a felperes tartós külszolgálatának megszüntetéséről mérlegelési jogkörében, a döntés célszerűsége a bíróság által nem vizsgálható (Mfv.IV.10.062/2021/3.). A Külszoltv. 2. § 7. pontja, 20. § (1) bekezdés g) pontja és 20. § (8) bekezdése alapján – az Mfv.I.10.079/2014/11. számú ítéletben foglaltakra figyelemmel – a hivatali érdek körében értékelhető a normál munkahelyi légkör helyreállítása, és az alperes diszkrecionális döntése volt, hogy kialakult többrétű konfliktushelyzet feloldását milyen módon, mely személy jogviszonyának megszüntetésével kívánja elérni.

[16] Összességében úgy értékelte, hogy az alperes nem élt a jogával visszaélésszerűen akkor, amikor a felperes külszolgálatának megszüntetéséről rendelkezett, arra kellő alapja volt, a felperes által szolgáltatott bizonyítékok az ennek ellenkezőjének igazolására nem voltak alkalmasak.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

[17] A felperes fellebbezésében – tartalmát tekintve – elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatásával az alperes keresetnek megfelelő kötelezését és marasztalását, másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte.

[18] Előadta, hogy az elsőfokú ítéletet teljes egészében vitatja. Eljárási, és anyagi jogi jogszabálysértésre hivatkozott. Eljárásjogi alapon - az ítélet hatályon kívül helyezésével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 1/2014. (VI. 30.) PK vélemény (a továbbiakban: PK vélemény), valamint a Pp. 381. §-a felhívásával - állította, hogy az ügy érdemi eldöntésére kiható módon sérültek az elsőfokú eljárás lényeges szabályai: az elsőfokú ítélet tényállása felderítetlen, hiányos, iratellenes; és az indokolásából hiányzik az értékelés nyomán kikristályosodott zárt logikai láncolat; ellenőrizhetetlen a ténymegállapító és döntési tevékenység. Számos esetben az elsőfokú bíróság tényállási elemekkel nem foglalkozott, továbbá helyes tényekből helytelen ténybeli és jogi következtetésekre jutott.

[19] Elmaradt a tanúvallomások részletes értékelése, a tanúvallomásokban előadott ellentétes állítások feloldása, ennek érdekében szembesítések alkalmazása. A Főkonzul és a Konzul tanúvallomásai ellentmondanak egymásnak és az alperesi állításoknak. A Gazdasági Felelős tanúvallomása pedig értékelhetetlen mindkét fél oldaláról.

[20] Kifogásolta a volt Főkonzul meghallgatásának, a KIR statisztika, a beléptető rendszer adatai, a központi KFO-GFO átiratok kiegyeztetésekkel kapcsolatos kifogásai beszerzésének elmaradását. Az elsőfokú bíróság nem tett meg minden rendelkezésére álló intézkedést a Korábbi főkonzul tanúvallomásának beszerzése iránt.

[21] A Kúria Kfv.VII.37.639/2020/6., Kfv.II.37.944/2014/8., Kfv.I.35.188/2015/5., Kpkf.IV.37.602/2015/3. számú döntéseire hivatkozva kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság nem biztosított hatékony jogvédelmet és megsértette a tisztességes eljáráshoz való jogát, amikor az alperes állításait tényként vette figyelembe és az ellentmondó bizonyítékokat figyelmen kívül hagyta vagy be sem szerezte. Az elsőfokú ítélet az alperes azon állításain alapul, amelyeket a Pp. 4. § (2) bekezdése alapján bizonyításra köteles alperes nem bizonyított.

[22] Az elsőfokú bíróság kifejezett indítványa ellenére nem szerezte be az alperestől a megtorlást bizonyító „főnöki levelet”, és tévesen, okszerűtlenül rögzítette, hogy annak tartalma nem rekonstruálható, mivel annak létezését az alperes és a Főkonzul is jelezte. A Közszerződési Döntőbizottságnál kezdeményezte a közigazgatási államtitkár részére megküldött átirat csatolását, azonban akkor az alperes pertaktikai megfontolásból letagadta az átirat létét.

[23] Az elsőfokú bíróság nem tett eleget indokolási kötelezettségének, mert az ítélet [42] bekezdésébe foglalt, a tartós külszolgálat jogszerű megszüntetéséről, valamint az ítélet [51] bekezdésébe foglalt, a joggal való visszaélés nem megállapítható voltáról történő megállapításait nem indokolta, mivel nem rögzítette, hogy milyen logikai gondolatmenet alapján, milyen tények és bizonyítékok mérlegelését követően jutott ezen megállapításokra.

[24] Az ítélet [62] és [42] bekezdései ellentmondásban állnak, mivel az elsőfokú bíróság ugyan megállapította, hogy nem volt vétkes kötelezettségzegése, azonban hivatkozott az általa elkövetett mulasztásokra és hiányosságokra, noha nem voltak olyan munkavégzésbeli vagy magatartásbeli hiányosságai, amelyek az alperesi intézkedést megalapozhatták volna.

[25] Az ítélet [70] bekezdését megjelölve kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság nem adott választ minden általa felvetett kérdésre, a jogvita szempontjából releváns észrevételre, és nem adta indokát, hogy minek miért nem tulajdonított jelentőséget. Így nem értékelte a nemzetbiztonsági bejelentési kötelezettség elmulasztását. Ítéletében ellenőrizhető módon nem rögzítette, hogy következtetéseit milyen tényekből és bizonyítékokból vonta le, nem adott számot mérlegelési tevékenységéről. Ítéletéből a tanúvallomások részletes értékelése teljes

egészeiben hiányzik, és okszerűtlen azon megállapítása, miszerint az alperesnek kellő alapja volt az intézkedések meghozatalára.

[26] A Kp. 2. § (1)-(2) bekezdései (hatékony jogvédelemhez és tisztességes eljáráshoz való jog) és 85. § (5) bekezdése sérelmével az elsőfokú bíróság értékelése okszerűtlen. Nem vizsgálta az elsőfokú bíróság, hogy az elkésztett kézbesített munkáltatói intézkedésekből, illetve a hiányos Scriptamen nyílt iratból megállapítható volt-e, hogy a közigazgatási szerv hatáskörét a mérlegelésre való felhatalmazásának keretei között gyakorolta-e; hogy a mérlegelés szempontjai és azok jogszerűsége a közigazgatási cselekmény tartalmazó iratokból megállapíthatók-e; és az intézkedések okszerűségét. Az alperes felróható magatartásával előidézett munkahelyi légkör romlásra történő alperesi hivatkozás a Kttv. 10. §-ában foglaltakba ütközik.

[27] A Főkonzul tanúvallomása „tele van freudi elszólásokkal”, mint „megrendelésre nem indítunk senki ellen eljárást; ne próbálják meg ellehetetleníteni, mert nem fog sikerülni; be kell állni a sorba; mindennel ne hozzám rohanjanak; a Vezető Konzul találta meg és ő szólt; gondolják meg; ez egy főnöki levél volt; ha ez bebizonyosodik – abban az időben nem volt ellenőrzés; hanem nekem jelezték”, továbbá a bírói kérdések elől kitérni igyekezett, tehát a tanúvallomás tartalmának és a dokumentumok, valamint az intézkedések időbeli sorrendjének és szoros egymásrautaltságának az egybevetésével megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság alaptalanul foglalt állást a jogvitában. A Főkonzul önellentmondásos tanúvallomása éppen a felperesi álláspontot támasztja alá, azt az elsőfokú bíróság tévesen értékelte. A Főkonzul által állított szakmai hiányosságokért nem tehető egyszemélyi felelőssé, a Vezető Konzul elmulasztotta gyakorolni az ellenőrzési jogköreit; a Főkonzul pedig vele fizettette meg vele a kiegyeztetések miatti és a vezető konzul személyére visszavezethető hiányt. A Főkonzul ellentmondásba keveredett, mivel elismerte, hogy 2018. december 4. napjáig semmit sem tudott a munkahelyi feszültség valódi okairól és magánéletéről, mégis úgy tett mintha mindennek ő lenne a forrása, a Vezető konzul hibáiért az ő eltávolítására tett javaslatot. Az ítélet [58] bekezdése alaptalan, mivel a Főkonzul vallomásából kiderül, hogy a Vezető Konzul rendszeresen járt nála vele szembeni eljárás megindítása céljából. Okszerűtlen az elsőfokú bíróság megállapítása, miszerint a Főkonzul érthető okokból fogta a Vezető Konzul pártját. Amikor a Főkonzul tanúvallomásában kiemelte, hogy az együttműködés lehetősége a nemzetbiztonsági bejelentése miatt szűnt meg, egyben elismerte, hogy a bejelentésre adott válaszul, retorzióként és megtorlásként szüntette meg a jogviszonyt, és az elsőfokú bíróság ezen ténnyel semmilyen mértékben nem foglalkozott.

[28] Az elsőfokú bíróság alaptalanul vonta kétségbe a Konzul tanúvallomásának bizonyító erejét. Vele szemben nem volt az alperesnek szakmai kifogása, és a perbeli tényekről garantáltan tudomása volt. A tanút az alperes kényszerítette jogai megvédése érdekében peres eljárásra, amely jogerősen véget ért a tanú javára, így nem lehetett indoka a valóságtól eltérő tanúvallomás megtételére. A Főkonzul vallomása mutatja, hogy a Konzul semmilyen módon nem kapcsolódott sem a magánéleti, sem a szakmai vitákhoz, azokat végig tárgyilagosan kezelve kimaradt a sárdobálásból és a csörtéből.

[29] Vitatta az alperes – álláspontja szerint – Kttv. 10. §-ába ütköző intézkedéseit. Álláspontja szerint a tartós közszolgáltatának megszüntetése nem függ össze sem a munkahelyi légkör megromlásával, sem a közelgő schengeni ellenőrzésével, mivel az Európai Bizottság rendszeresen tart előre be nem jelentett ellenőrzéseket, valamint nemzetbiztonsági kérdésekben a főkonzulátus vezetője semmiféle kompetenciával nem rendelkezik, a BITÁF az illetékes. Az időrendből, jelesül, hogy a nemzetbiztonsági bejelentést követő napon találták meg az ellenőrző szelvényeket, szintén következik a bejelentés és a megtorlás közötti ok-okozati összefüggés. Bejelentése valós tényeken alapult, mivel az alperes által kellemesebb szolgálati helyre felfelé buktatott Vezető konzul maga is bejelentette a kapcsolatot. Az alperes azért is joggal való visszaélést valósított meg, mert jogviszonya megszüntetését 2018. december 20-án nem vele, hanem a Főkonzullal közölte; és megakadályozta, hogy tisztázza magát az alaptalan vádak alól, mivel a fegyelmi eljárás megindítása helyett a jogviszony azonnali megszüntetése iránt intézkedett.

[30] Az ítélet [57] bekezdésében tévesen következtetett az elsőfokú bíróság arra, miszerint a Vezető Konzullal feszültté váló munkahelyi légkör oka a volt férjével való egy szorosabb kapcsolat volt. Ezzel szemben az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe a feszültség kialakulásának valódi okát, a Vezető konzul titkolt párkapcsolatának ismeretét és későbbi bejelentését. Az alperes két személlyel szemben hozott egy időben és egy okiratban jogszabálysértő munkáltatói intézkedést, válogatás nélkül intézkedett mindenkivel szemben, akinek tudomása volt a Vezető konzul eltitkolt párkapcsolatáról, amely körülményből is tetten érhető a munkáltatói intézkedés megtorló jellege.

[31] Részletesen kifejtette továbbá, hogy álláspontja szerint az alperes miként sértette meg a Külszoltv. 20. § (8) bekezdésében foglaltakat, milyen jogellenes munkáltatói intézkedéseket tett, ebből következően kormányzati szolgálati jogviszonyát miként szüntette meg jogszabálysértő módon, és e körben az elsőfokú bíróság megállapításai, valamint a Kp. 85. § (5) bekezdése szerinti okszerűtlen mérlegelése miatt jogszabálysértő. Álláspontja szerint az alperesnek enyhébb munkáltatói intézkedést, más külképviselőre történő áthelyezést kellett volna alkalmaznia.

[32] A másodfokú eljárásban indítványozta – a Pp. 369. § (3) bekezdés b) pontja, ennek alkalmazhatósága hiányában a Pp. 265. § (2) bekezdése alapján – a „főnöki levél” beszerzését az alperestől.

[33] Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint a per ezen szakaszában a Kúria perbeli végzésének megfelelően a felperes a tartós külszolgálat, valamint a kormányzati szolgálati jogviszony megszüntetésének jogszerűségét – a Kp. 2. § (4), 108. § (1) és 110. § (2)-(3) bekezdéseiben, valamint a Pp. 358. § (5) bekezdése alapján – már nem vitathatja. A felperes alaptalanul hivatkozik a hatékony jogvédelem, valamint a tisztességes eljárás elvének sérelmére, mivel, ha a fél kérelme nem volt alapos, nem állapítható meg a hatékony jogvédelem elvének sérelme [Kfv.VII.37.514/2020/6.]. A fellebbezésben egyes szerepelnek az egyes eljárásjogi és anyagi jogi jogcímek, valamint az azokra vonatkozó jogi érvelések, azonban nem feladata a

bíróságnak, hogy a fél által akár valótlanul, akár tévesen megjelölt jogcímeket összhangba hozza a pontos és helytálló hivatkozásokkal [BH2022. 55.]; továbbá nem jelenti a Kp. 2. § (1) bekezdésében foglalt alapelvi rendelkezés, vagy valamely konkrét perendtartási szabály sérelmét, ha felperes nem ért egyet az elsőfokú bíróság jogértelmezésével. Rámutatott, hogy a Főkonzul vallomása cáfolta felperesnek a joggal való visszaélés körében tett állításait, aki a tanú nyilatkozatából fellebbezésében csak részelemeket emelt ki. A Főkonzul által említett „főnöki levél” az alperes gyakorlatában a vezetők közötti közvetlen, informális kommunikáció eszköze, amiben a bizalmasan kezelendő ügyekről adnak tájékoztatást egymásnak. Az ilyen jellegű információkat más, átlagos tevékenységű munkáltatónál a vezetők személyesen szokták elmondani egymásnak. Ennek helyettesítésére szolgál az alperesnél - a tevékenységének sajátos jellegére tekintettel -, a „főnöki levél”. Ennek kezelése annyiban eltér az ügyiratkezelés általános szabályaitól, hogy az abban foglaltakat csak a küldő és a címzett vezető ismerheti, a főnöki levél nem kerül iktatásra és irattározásra. A Főkonzul egyébként elmondta, hogy miről szólt a főnöki levél. Ezért a felperes Pp. 265. § (2) bekezdés szerinti bizonyítási szükséghelyzetre való hivatkozása alaptalan, továbbá a felperes az elsőfokú tárgyalás berekesztése előtt nem indítványozta a „főnöki levél” beszerzését, így a másodfokú eljárásban tett bizonyítási indítványa nem felel meg a Kp. 76. §-ában foglaltaknak.

A másodfokú bíróság döntése és annak jogi indokai

[34] A fellebbezés – az alábbiak szerint – megalapozatlan.

[35] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletet a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 108. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem keretei között bírálta felül. Megállapította, hogy az elsőfokú bíróság eljárása során nem sértette meg a Kp. 2. § (1)-(2) bekezdéseit (hatékony jogvédelemhez és tisztességes eljáráshoz való jog), és súlyos, az ügy érdemére kiható eljárásjogi hibát sem vétett. A helyesen rögzített tényállásból, a döntés indokainak részletesen és okszerűen történő kifejtésével - a releváns jogszabályi rendelkezéseket felhívva - érdemben helytállóan döntött arról, hogy a munkáltató döntése joggal való visszaélés sérelme nélkül szolgálhatott a Külszoltv. 20. (8) bekezdése szerinti intézkedés alapjául, amellyel a másodfokú bíróság egyetértett. A fellebbezésben előadottakra tekintettel a másodfokú bíróság az alábbiakat emeli ki:

[36] A másodfokú bíróság felülbírálati jogkörének terjedelme:

a) A Kúria Határozata a Kp. 110. § (3) bekezdése alapján adott iránymutatásában kijelölte a per további irányát. Az irányadó ítélkezési gyakorlatnak megfelelően a Kúria Kpkf.VI.40.523/2021/2. számú végzésében rámutatott, az ismételt (másodfokú) eljárásban a Kp. 110. § (3) bekezdése szerint elsődlegesen azt kell vizsgálni, hogy az elsőfokú bíróság eleget tett-e az új eljárás lefolytatására vonatkozó iránymutatásnak. A másodfokú eljárás kerete nem terjedhet túl a megismételt eljárásra vonatkozó felsőbírósági iránymutatás és a kereseti kérelem keretein [Kf.V.40.591/2021/4.].

b) A KMK vélemény 1. pontja szerint a joggal való visszaélés tilalmának megsértése akkor állapítható meg, ha valamely alanyi jog gyakorlása formálisan jogszerűen történt. Ezért valamely joggyakorlás nem lehet tételes jogszabályba ütközés miatt jogellenes és egyben a joggal való visszaélés tilalmába ütköző. Tehát elsőként a tételes jogszabályba ütközést kell vizsgálni, és ha az nem állapítható meg, lehet áttérni a joggal való visszaélés vizsgálatára. Így abból következően, hogy a Kúria az ügyben az alperesi joggyakorlás tételes jogszabályba ütközése vonatkozásában iránymutatást nem adott, kizárólag a joggal való visszaélés körében rendelt el vizsgálatot, a tárgybeli ügy jelen szakaszában már a tartós külszolgálat, valamint a kormányzati szolgálati jogviszony megszüntetése jogszerűsége nem vitatható, és azt a másodfokú bíróság sem vizsgálhatja.

c) A Kúria Határozata alapján az sem volt vizsgálható, hogy az alperes intézkedése a Külszoltv. 20. § (8) bekezdésének megfelelt-e, így az a megismételt eljárásnak, és értelemszerűen a jogorvoslati eljárásnak nem lehetett tárgya, az erre vonatkozó érvek vizsgálatába a Fővárosi Ítéltábla nem bocsátkozhatott.

[37] A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban a szükséges bizonyítást lefolytatta, a tényállást – mivel a hivatalból bizonyítás elrendelése nem merült fel – a Kp. 78. § (2) bekezdése, valamint a Kp. 78. § (1) bekezdése alapján alakamazandó Pp. 263. §-a alapján a felek által a Közszerzői Döntőbizottság eljárásában és perben szolgáltatott okirati bizonyítékok, valamint a perben felvett tanúvallomások alapján a döntésének meghozatalához szükséges mértékben megállapította. A felperes által indítványozott tanúbizonyítást – egy tanú meghallgatása kivételével – lefolytatta. A tanúként idézett Korábbi Főkonzul meghallgatása az elsőfokú bíróságtól független okból nem volt lehetséges, a Kúria Határozatának megfelelően megkísérelte a tanú meghallgatását. A tanú több lakcímről történő idézése ellenére sem jelent meg (ismeretlen helyettes átvevő az idézést átvette, illetve későbbi idézése nem kereste jelzéssel érkezett vissza). Vele szemben a Pp. 272. § (1) bekezdésében meghatározott kényszerítő eszközök alkalmazásának szükségessége sem merült fel, mivel 2018. nyaratól nem látott el szolgálatot a főkonzulátuson, így tőle a joggal való visszaélés körében bizonyítékként értékelhető tanúvallomás amúgy sem volt várható. Ugyanígy a joggal való visszaélés körében további, iratbeszerzésre irányuló bizonyítási indítványok nem voltak relevánsak, mivel azok a felperes egyes munkavégzésbeli hiányosságai meglétének alátámasztására vagy kizárására irányultak, azaz a tartós külszolgálat, valamint a kormányzati szolgálati jogviszony megszüntetésének jogszerűsége vonatkozásában lettek volna értékelhetők. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság a Kúria vonatkozó iránymutatásnak maradéktalanul eleget tett, ezen okból az ítélet jogszabálysértő nem lehetett.

[38] A felperes jogorvoslati érvei három: alapelvi, eljárásjogi és anyagi jogi szempontból támadták az elsőfokú ítélet jogszerűségét. A felülvizsgálat során az ítéltábla ebben a megközelítésben fogja a fellebbezési érveket vizsgálni.

[39] Az alapelvi sérelemről általában: A Kúria a Kfv.V.35.013/2018/15. számú ítéletében – a közigazgatási perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvénynek a Pp. 4. § (2) és Kp. 3. § (3) bekezdéseinek megfelelő 3. § (3) bekezdését értelmezve – kimondta, hogy a bíróság feladata a per tisztességes lefolytatásnak biztosítása, amely magában foglalja a

felperesnek azt a jogát, hogy a bizonyítási kötelezettségét teljesíthesse. A Kp. kódex alapelvei - hasonlóan más jogági törvényekhez - olyan jellemzők törvényi tényállásban való rögzítését jelentik, amelyek keretet, alapot adnak - a jelen esetben a Kp. - tételes szabályainak értelmezéséhez. Ha a fél generális, alapelvi sérelmi alapon támadja az elsőfokú ítélet jogszerűségét, elsődlegesen azt kell megnézni, hogy az általa előadott érvek kötődnek-e tételes jogszabályi rendelkezéshez; ha igen a bíróságnak - és a jelen esetben a másodfokú bíróságnak - azt kell megítélnie, hogy sérült-e a tételes jog. Nemleges válasz esetén, pedig a fellebbezésben meg kell keresni, hogy van-e olyan, a tételes jogszabályhelyen túlmutató un. többlet tényállási elem, állítás, amely alapelvi sérelem körében tartozik. Amennyiben nincs, az ítéletet alapelvi sérelmi alapon sikerrel nem támadható.

[40] Mindezt a perbeli esetben azért volt szükséges rögzíteni, mert a felperes a hatékony jogvédelemhez és tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét állította, melyet arra alapított, hogy az elsőfokú bíróság ellentmondó bizonyítékokat figyelmen kívül hagyott, bizonyítékokat be sem szerzett és a Pp. 4. § (2) bekezdése alapján bizonyításra köteles alperes nem bizonyított állításait elfogadta. Kétségtelen, hogy a tisztességes eljárás leggyakoribb terepe a bizonyítás. A felperes tételesen is támadta a tényállás megállapításának és e körben a bizonyítási eljárás helyességét, amely érveire a másodfokú bíróság az eljárásjogi jogszabálysértések körében vizsgálódva fog választ adni. Az alapelvi sérelem körében pedig arra a megállapításra jutott, hogy az elsőfokú bíróság a felek, így a felperes részére is, azonos jogokat biztosított az eljárás során. A bizonyítási eljárásban, a bizonyítási eszközökben a Kúria Határozata kötötte az elsőfokú bíróságot. A tisztességes eljáráshoz való jog akkor sérült volna, ha az elsőfokú bíróság mulasztásából nem teljesíti felperes bizonyítási indítványát. Az eljárás nem válik tisztességtelenné azzal, hogy a bíróság egyes tanú meghallgatását mellőzte (Korábbi Főkonzul), ha ezt az ítéletében megindokolja, ahogyan azt az elsőfokú bíróság megtette, továbbá azzal sem, hogy az egyes bizonyítékoknak milyen bizonyító erőt tulajdonít, ha ez a bizonyítékok egybevetésén nyugszik, és a bizonyítékokat a maguk összességében mérlegelve állapítja meg a tényállást.

[41] Az elsőfokú bíróság elrendelte a felperes teljes személyi anyagának becsatolását, ezt követően a joggal való visszaélés körében a felek minden bizonyítási indítványának (12. sorszámú jegyzőkönyv 2-3. oldal) helyt adott, és a megjelent, illetve elektronikus eszközzel elérhető tanúkat meghallgatta, ezáltal a felperest a joggal való visszaélés körében a bizonyítástól nem zárta el, így a Kp. 2. § (1)-(2) bekezdéseiben foglaltaknak eleget tett. Az, hogy a rendelkezésére álló bizonyítékokat az elsőfokú bíróság miként értékelte, már az ügy érdemére tartozó kérdés. A felperes bizonyításának sikertelenségét nem az elsőfokú bíróság okozta, eljárásában alapelvi szabályszegés nem történt.

[42] A felperes eljárási kifogásainak vizsgálatára áttérve: A fellebbezésben megjelölt eljárási rendelkezésekkel szemben a Kp. 6. §-a alapján a közigazgatási perben vagy az egyéb közigazgatási bírósági eljárásban a polgári perrendtartás szabályait akkor kell alkalmazni, ha azt e törvény kifejezetten előírja. A polgári perrendtartás szabályait e törvénnyel összhangban kell alkalmazni. A Kp. Fellebbezésről szóló XVIII. Fejezete a Pp. szabályait nem rendeli alkalmazni, ezért a PK vélemény, valamint a Pp. 381. §-a – a Kp. 5. § (4) bekezdésében foglaltakra figyelemmel – a jelen közigazgatási perben nem alkalmazható, ezen az alapon az ítélet jogszerűsége sikerrel nem támadható.

[43] Az elsőfokú bíróság keresetet elutasító döntését a felperesi bizonyítás sikertelen voltára alapította. Ehhez képest hivatkozhatott a felperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság tényállás-tisztázási, valamint az indokolási kötelezettségének elmulasztására. A felperes eljárási kifogásai – tartalmukat tekintve – alapvetően a Kp. 84. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 346. § (4) bekezdésében szerepelő indokolási kötelezettség megsértését jelentik. A másodfokú bíróság hangsúlyozza, hogy az elsőfokú bíróság a döntéséhez szükséges tényeket a [46] bekezdésben ismertetett szabályok szerint megállapította, indokolásának okszerűsége az ítéletből kitűnik. Az elsőfokú bíróságot nem terhelte a tényállás hivatalból történő teljes körű feltárásának kötelezettsége, a döntéséhez szükséges tényeket a felek által szolgáltatott bizonyítékok alapján kellett megállapítania. Az ítéleti indokolás tartalmazza, hogy az elsőfokú bíróság mely bizonyítékokat fogadta el, és azokból milyen ténybeli- és jogi következtetéseket vont le. Miképpen azt is rögzítette, hogy ítéletét mely jogszabályi rendelkezésekre alapozta. A büntetőjogias felperesi érveléssel szemben a bizonyítékok értékelésén alapuló ténymegállapítás okszerűsége abból a szempontból vizsgálható, hogy az elsőfokú bíróságnak alapvetően a felperesi bizonyítás sikerességét vagy elégtelenségét kellett megállapítania, és ennek alapján kellett a döntését meghoznia.

[44] A bizonyítási teher a felperesen nyugodott, és az alperes egyes ítéletben is rögzített tényállításait okiratokkal (írásbeli figyelmeztetések, nemzetbiztonsági bejelentés) és a tanú (Főkonzul) közreműködésével igazolta, vagy azokat a felperes sem vitatta (konzuli elszámolások részben személyére visszavezethető hibái, hiány megfizetése, megromlott munkahelyi légkör). A felperes jogviszonyának megszüntetéséhez vezető alperesi motiváció, jelesen a nyugodt munkahelyi légkör helyreállítása és a schengeni ellenőrzés sikerességének biztosítása, indokolási kötelezettség hiányában pedig csak az alperes nyilatkozatából ismerhető meg.

[45] A „főnöki levél” nem képezte a felperes személyi anyagának részét. Létezéséről a felperes keresetének benyújtásakor nem tudott, keresetében ennek beszerzésére irányuló indítványt nem tett, okirati bizonyításra vonatkozó indítványát a „Panasz eljárás beadványaiban megjelöltek szerint” kérte figyelembe venni. A Közszolgálati Döntőbizottságnál ugyan indítványozta a Főkonzulnak az államtitkárhoz címzett „hivatalos úton jóváhagyásra felterjesztett, személyügyi döntést és javaslatot tartalmazó átíratát” beszerezni, azonban ilyen irat nem létezett, és az alperesi nyilatkozatokban szereplő „informális” tájékoztatásról értesülve ezen már telefonon történő információcserét értett (16. sorszámú felperesi beadvány 3. oldal). A felperes a 2022. március 25. napján megtartott tárgyaláson a Főkonzul tanúvallomásából értesült a „főnöki levél” létezéséről (23. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 13. oldal), ezzel kapcsolatban indítványt nem tett, noha a tárgyaláson az alperes lehetségesnek tartotta, hogy az e-mail valamely szerveren még fellelhető (23. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 19. oldal).

[46] A Kp. 131. § (5) bekezdése alapján a marasztalási kereseti kérelemhez kapcsolódó bizonyítási indítvány előterjesztésére, illetve bizonyítási eszköz rendelkezésre bocsátására a bíróság által megállapított határidőn belül, ennek hiányában a tárgyalás berekesztéséig van

lehetőség. Azonban a „főnöki levél”, mint bizonyítási eszköz alperestől történő beszerzésére a felperes az elsőfokú tárgyalás berekesztéséig – noha az önhibáján kívül nem ismert bizonyíték beszerzésének akadálya a Kp. 131. § (6) bekezdése alapján nem volt – bizonyítási indítványt nem tett. A Kp. 78. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 275. § (1) bekezdése alapján a bizonyítási indítványban a fél köteles megjelölni a bizonyítani kívánt tényt és a bizonyítási eszközt, ennél fogva a Közzszolgálati Döntőbizottság előtti eljárásban a feltételezett átirat kapcsán megtett bizonyítási indítvány a közigazgatási perben nem vehető figyelembe, továbbá a felperes a Közzszolgálati Döntőbizottság előtt is csak a hivatalos iratok beszerzésére tett javaslatot, amely iktatott és irattárazott dokumentumok közé a „főnöki levél” nem tartozik. A bíróságnak a Kp. 2. § (7) bekezdésében meghatározott tájékoztatási, valamint a Kp. 71. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 237. §-a szerinti anyagi pervezetési kötelezettsége nem terjed ki valamely újonnan ismertté vált dokumentum, mint lehetséges bizonyítási eszköz beszerzése indítványozására történő felhívás megtételére. A felperes akkor hivatkozhatott volna alappal a „főnöki levél” beszerzésének elmaradására, ha erre vonatkozóan bizonyítási indítványát megteszi – amelyre az eljárásjogi lehetősége megvolt –, de azt az elsőfokú bíróság indokolás nélkül mellőzi.

[47] A Kp. 100. § (3) bekezdése alapján a fellebbezésben új tény vagy bizonyíték előadására akkor van lehetőség, ha az az elsőfokú ítélet meghozatalát követően jutott a fellebbező fél tudomására, és elbírálása esetén reá kedvezőbb határozatot eredményezett volna. Ezen rendelkezésnél fogva az elsőfokú peres eljárás alatt a fél számára már ismert bizonyíték beszerzésének indítványozására, és ezen bizonyíték figyelembevételére a másodfokú eljárás során már nincs lehetőség. A Főkonzul tanúvallomásában kitért a közigazgatási államtitkárnak küldött e-mail tartalmára, miszerint „én nem kezdeményeztem, hogy hívják őket haza, én egyszerűen elmondtam a tényeket és kikértem a véleményüket, hogy ilyen helyzetben folytatható-e az együttműködés a misszióon belül és neki lehet-e menni ilyen viszonyok között egy schengeni ellenőrzésnek” (23. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 13. oldal). A másodfokú eljárásban a tanúvallomás ezen része valóságának, vagy a tanú szavahihetőségének megdöntésére – az elsőfokú eljárásban ismert bizonyíték beszerzésének indítványozásával – szintén nincs lehetőség. Mindezek szerint az ítéltábla a felperes másodfokú peres eljárásban tett bizonyítási indítványának nem adhatott helyt. Az ügy érdemére ki nem ható azon pontatlan elsőfokú ítéleti megállapítás, miszerint a „főnöki levél” utólag már nem rekonstruálható tartalmú, annyiban pontosításra szorul, hogy annak részletes tartalma megismerését a bíróság számára a felek perbeli cselekményei nem tették lehetővé. Indítványa hiánya miatt az ítélet jogsértő jellegének megállapítását a „főnöki levél”-hez fűzött érvek alapján a felperes nem kérheti.

[48] A felperes a joggal való visszaélés körében alaptalanul hivatkozik az elsőfokú ítélet iratellenességére. Az elsőfokú bíróság a rendelkezésére álló okiratok tartalmát helyesen rögzítette, az a körülmény pedig, hogy a felperes nem ért egyet a bizonyítékok, különösen a tanúvallomások értékelésével, az ügy érdemében, nem pedig az eljárási kifogások tekintetében vizsgálható.

[49] A felperes alaptalanul sérelmezte, hogy tanúk meghallgatása során nem került sor szembesítésre. A Pp. 294. § (6) bekezdése csak szükség esetén teszi kötelezővé a szembesítés alkalmazását, ha a tanú, illetve a fél előadása eltér egymástól. A szükségesség, mint feltétel

akkor merül fel, ha a perben a bizonyítékoknak az egyenként és összességükben, az eset összes körülményére figyelemmel történő értékelésével a döntéshozatalhoz szükséges releváns tényállás nem állapítható meg, ez pedig a másodfokú bíróság megítélése szerint nem áll fenn. A felperes a tanúk meghallgatása során maga sem indítványozta szembesítés alkalmazását.

[50] A fentiek szerint az elsőfokú bíróság ítélete megfelelt a határozatokkal szemben támasztott jogszabályi követelményeknek, a Kp. 84. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 346. § (4) bekezdésének sérelme nem volt megállapítható.

[51] Az anyagi jogi jogszabályok vizsgálata körében, az ügy érdemében a Kp. 78. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 265. § (1) bekezdése szerint bizonyításra köteles felperesnek a Kúria iránymutatásnak megfelelően – a Kp. 131. § (6) bekezdésében, továbbá a Kp. 78. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. Negyedik részében foglalt keretek között – azon állítását kellett bizonyítania, hogy a külszolgálatról történt berendelése és kormánytisztviselői jogviszonyának a megszüntetése a Vezető konzul személyes bosszújának és a Főkonzullal folytatott szakmai vitájának következménye, a közigazgatási államtitkárnak informálisan továbbított, nem valós információk eredménye. Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a felperes kereseti tényállításait nem tudta bizonyítani, ezáltal a Kttv. 10. § (1) bekezdésébe foglalt joggal való visszaélés sem volt megállapítható.

[52] A felperes akkor tudta volna az elsőfokú peres eljárásban a joggal való visszaélést sikerrel alátámasztani, ha bizonyítja, hogy nem voltak munkavégzésbeli és magatartásbeli hiányosságai, azaz a közigazgatási államtitkárt valótlannul tájékoztatták; vagy pedig azt bizonyítja, hogy a Főkonzul nem igazolható munkavégzésbeli és magatartásbeli hiányosságát tárta a közigazgatási államtitkár elé. Ehhez képest a felperes fellebbezésében maga sem tagadta, hogy a főkonzulátuson a munkahelyi légkör megromlott, amelynek jele az említett csörte és sárdoblás (fellebbezés 28. oldal), márpedig a Kúria Határozata a Külszoltv. 2. § (7) bekezdésében meghatározott hivatali érdeken alapuló munkavégzés körülményeinek normalizálását és a rossz munkahelyi légkör megszüntetését legitim célnak ismerte el. Alaptalanul hivatkozott arra, hogy a munkahelyi légkör megromlását az alperes idézte elő. Egyrészt a Vezető Konzul és az alperes személye között különbség van, másrészt pedig a vezetői intézkedések cél- és jogszerűségének vitatása és a nemzetbiztonsági bejelentés okozta felszültségek a felperes személyére vezethetők vissza. Egyezők a tanúvallomások abban, hogy a munkahelyi konfliktusokat a Főkonzul érzékelte, és azok megszüntetése érdekében tett lépéseket (17. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 5. oldal, 23. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 9. oldal).

[53] A vízümbélyegek adminisztrációjával kapcsolatos szakmai konfliktusok tartalma (vízümbélyeg ellenőrző szelvények kezelése, szigorú számadású nyomtatvány jellege, kiértékelésekben történő közreműködés) ismert, a személyes konfliktus eredője a peradatokból nem ismerhető meg. Az e tekintetben ellentmondásos tanúvallomásokból (17. sorszámú jegyzőkönyv 7-9 oldal, 23. sorszámú jegyzőkönyv 18-19. oldal) nem lehet megállapítani, hogy a felperes és a Konzul között a tartós külszolgálatuk megszüntetése előtt

szerelmi kapcsolat lett volna, és ez vezetett volna a felperes és a Vezető Konzul közötti rossz munkahelyi kapcsolat kialakulásához. Ahogy az is alátámasztatlan állítás, hogy a Vezető Konzul titkolt párkapcsolatának ismerete lett volna a konfliktus forrása. Relevanciával az bír, hogy a rossz munkahelyi kapcsolat fennállt.

[54] Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felperesnek voltak feletteseivel magánéleti és szakmai vitái (17. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 2-3. oldal), továbbá a vétkes kötelezettségszegés szintjét el nem érő munkavégzéssel összefüggő hiányosságai. A felettesétől, a Vezető Konzultól kapott írásbeli munkáltatói figyelmeztetések ellen a felperes jogorvoslattal nem élt, azokat valóságát nem kifogásolta. A felperes a Főkonzullal egyezően nyilatkozott arról, hogy a konzuli elszámolások hibái az ő munkavégzésének hiányosságaira, részben tőle függetlenül a szükséges ellenőrzés elmaradására voltak visszavezethetők, továbbá az általa kezelt pénzeszközökben mutatkozó hiányt a főkonzul utasítására megfizette (23. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 8., 14-15. oldal), amely kötelezés ellen szintén nem kezdeményezett jogorvoslatot. Nem volt vitatott a felek között, hogy a felperes a BITÁF-nál nemzetbiztonsági bejelentést tett a Vezető Konzul párkapcsolatával összefüggésben. Ennek megalapozottságát a per adataiból megítélni nem lehet, az bizonyos, hogy az alperes ezzel kapcsolatban jogkövetkezményeket a Vezető Konzullal szemben nem alkalmazott, később a Vezető Konzult főkonzulátusára helyezte át, „felfelé buktatta” (23. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 12. oldal, fellebbezés 29. oldal). A nemzetbiztonsági bejelentés közvetlen, vagy szolgálati úton történő megtétele szabályosságára szintén nincs megbízható adat, tény az, hogy a BITÁF a Főkonzult a bejelentés tartalmáról tájékoztatta (23. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 12. oldal). Tény az is, hogy a vízümbélyegek ellenőrző szelvényeinek felragasztása 2018. augusztusa és 2018. decembere között nem történt meg, azok illetéktelen személy birtokában voltak (23. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 9-10. oldal), érdektelen, hogy ezek szigorú számadású nyomtatványok-e, ez a körülmény legfeljebb a kötelezettségszegés mértékét befolyásolja.

[55] Mindezek szerint a főkonzulátus munkahelyi légköre az ott szolgálatot teljesítő személyek szakmai és magánéleti vitái miatt megromlott, továbbá a felperesnek kétségkívül voltak a vétkes kötelezettségszegés szintén el nem érő munkavégzésbeli hiányosságai és feletteseivel konfliktusai, így ezen okból az államtitkárnak adott főkonzuli tájékoztatás nem lehet valótlan. Azt pedig a felperes nem tudta alátámasztani, hogy a közigazgatási államtitkár e tényeken kívül egyéb körülményekről téves vagy valótlan tájékoztatást kapott volna, illetve a Főkonzul kifejezetten kezdeményezte volna az azonnali hatályú hazarendelését.

[56] A felperes megtorlásra vonatkozó állítását a Konzul tanúvallomása annyiban támasztja alá, miszerint a Főkonzul 2018. december 20. napján közölte, hogy bizalmát a felperesben elvesztette és ezért nem kíván vele együtt dolgozni (17. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 6. oldal), azonban ezen állítását a jelen lévő gazdasági felelős tanúvallomása nem erősítette meg (23. sorszámú jegyzőkönyv 4. oldal), míg a Főkonzul tanúvallomásában kifejezetten cáfolta (23. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 10. és 13. oldal). Alappal hivatkozott arra az alperes, hogy a Közszerző Döntőbizottság eljárásában, valamint a Kúria hatályon kívül helyező döntését megelőző peres eljárásban a Konzul a felperes beadványainak szerkesztésében részt vett (12. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 2. oldal), és alappal állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a tanú az ügyben maga is érintett volt, a

tanúvallomás időpontjában a felperessel szerelmi kapcsolatban élt együtt, ezért tanúvallomása nem tekinthető teljesen elfogulatlannak. A másodfokú bíróság a Konzul tanúvallomását nem zárta ki értékeléséből, azonban figyelemmel volt arra, hogy személyes érintettsége okán az eseményeket másként élte meg, éppen érintettsége miatt tanúvallomásában a felperes munkavégzésbeli hibáit relativizálni igyekezett (17. sorszámú jegyzőkönyv 4., 10-12. oldal), és legfőképpen a Főkonzul közigazgatási államtitkárnak adott tájékoztatásának tartalmáról nem lehetnek információi, így tanúvallomása a felperesi állítások alátámasztására – önmagában és a többi okirati- és tanúvallomásos bizonyítékkal szemben – nem alkalmas.

[57] A felperes által meghallgatni kért tanú, tanú nem erősítette meg felperes vízümbélyeg ellenőrző szelvények szabályszerű kezelésével kapcsolatos állításait (23. sorszámú jegyzőkönyv 20-21. oldal). A Főkonzul tanúvallomásában életszerűen adta elő, hogy a beszélgetések során elmondta a felperesnek, hogy munkájában támaszkodik a Vezető konzul munkájára, ezzel próbálta őt ráébreszteni az együttműködésre. Akkor érezte úgy, hogy a kis létszámú misszió gyakorlatilag lehetetlenné vált az együttműködés, amikor kiderült, hogy felperes – a hivatali utat megkerülve – közvetlenül a BITÁF felé a Vezető konzul vonatkozásában állambiztonsági kockázat fennálltát jelezte, amely arra utalt, hogy felperes személyesen próbálja a felettesét ellehetetleníteni. Összességében a Főkonzul tanúvallomása – a fellebbezésben kiragadott mondatoktól függetlenül – a joggal való visszaélés megvalósulását nem támasztja alá.

[58] A munkáltatói számonkérésekben és intézkedésekben megmutatkozó sor- és időrendiség nem zárja ki a joggal való visszaélés lehetőségét, azonban a perbeli bizonyítékokkal összefüggésben alá sem támasztja azt. A másodfokú bíróság megítélése szerint jelentősége annak a körülménynek van, hogy a munkahelyi együttműködés a kis létszámú misszió belül a nemzetbiztonsági bejelentést követően már nem volt fenntartható, így szükségessé vált a konfliktus feloldása iránti intézkedés. A felperes számára kétségtelenül sérelmes, hogy az alperes a munkahelyi légkört akként állította helyre, hogy a Vezető Konzul helyett őt rendelte haza azonnali hatállyal, vagy nem más szolgálatteljesítési helyre történő tartós külszolgálati beosztásáról intézkedett, azonban a munkáltató számára legcélszerűbb jogszerű megoldás kiválasztása az alperes diszkrecionális jogkörébe tartozott [Mfv.I.10.079/2014/11.], nem a lehetőségek közötti választás vezet a joggal való visszaéléshez, hanem a szolgálati vezetőknek a felperest hamis vagy valótlan színben feltüntető – bizonyítatlan – beállítása.

[59] Ugyanígy nem jelent joggal való visszaélést a felperes tartós külszolgálati megszüntetésének szolgálati úton való közlése, valamint a meghozott munkáltatói intézkedések helyett a felperessel szembeni fegyelmi eljárás megindításának mellőzése. A Kttv. 155. § (1) bekezdése alapján fegyelmi eljárás akkor indulhat, ha vétkes kötelezettségszegés történt, amely a felperesi érvelés szerint nem történt meg, és erre az alperes sem hivatkozott. A Külszoltv. 2. § 7. pontjában meghatározott hivatali érdek érvényesítése érdekében a Külszoltv. 20. § (8) bekezdése alapján meghozott diszkrecionális döntés, az azonnali hatályú hazarendelés alkalmazása a vétkes kötelezettségszegés esetén kívüli – számos – okból is szükségszerű lehet, adott esetben a kormánytisztviselő bármiféle közrehatásától független körülmények is megalapozhatják, továbbá a munkáltató is rendelkezik a jogszabályi keretek között mozgástérrel, hogy mely intézkedéseket hozza meg.

Amint a Kúria a Mfv.X.10.180/2020/4. számú ítéletében rámutatott, a Kttv. nem határozza meg kötelező erővel a munkáltató számára, hogy az adott tényállás mellett a kormánytisztviselő terhére rótt kötelezettségszegést fegyelmi eljárás keretében tisztázza, vagy méltatlanság címén való felmentéssel szankcionálja.

[60] Az elsőfokú bíróság indokolása terjedelmének körében – a következetes ítélkezési gyakorlatnak megfelelően – helyesen idézett alkotmánybírósági döntéseket. Az Alkotmánybíróság 30/2014. (IX. 30.) AB határozatának [89] bekezdésében rögzítette, hogy „A bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem az indítványozó szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása. A jogszabályok végső soron és kötelező erővel történő értelmezése egyébiránt a bíróságok feladata.” A felperes a fellebbezésében nem tudta alátámasztani, hogy az elsőfokú bíróság a rendelkezésére álló bizonyítékokat helytelenül értékelte volna, és minden ezzel össze nem függő előadása a bizonyítékok értékelése során figyelembe nem vehető, az elsőfokú ítélet jogszerűsége elbírálása szempontjából irreleváns.

[61] A másodfokú bíróság rámutat arra, hogy a közszolgálati perben a joggal való visszaélés körében felhívott bizonyítékok értékelése nem feleltethető meg a Kp. 85. § (5) bekezdésében említett mérlegelési jogkörben megvalósított közigazgatási cselekmény jogszerűsége vizsgálatának. A Külszoltv. 20. § (8) bekezdése szerinti diszkrecionális jogkörben hozott munkáltatói döntés nem mérlegelési jogkörben meghozott közigazgatási határozat, amelynek jogszerűségi vizsgálatára a Kp. 85. § (5) bekezdésében foglaltak nem alkalmazandók. A mérlegelési jogkörben hozott közigazgatási határozatok felülvizsgálatáról szóló 2/2015. (XI. 23.) KMK vélemény egyértelműen rögzíti, hogy az a mérlegelési jogkörben hozott közigazgatási határozat, amely a döntés kereteit kijelölő jogszabályon alapul vagy a döntési lehetőségeket meghatározó jogszabályi rendelkezés a döntés meghozatalának feltételeit és szempontjait nem jelöli meg. A Külszoltv. 20. § (3) bekezdés b) pontjában meghatározott kihelyezés visszavonása nem a munkáltatói mérlegelés jogkörébe tartozó kérdés. Abból, hogy egy intézkedést nem kell indokolni, nem következik, hogy azt a munkáltató mérlegelési körében hozta volna meg [Kf.VII.40.242/2021/4.].

[62] Mindezek szerint alappal állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a Kp. 78. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 265. § (1) bekezdése alapján a felperes bizonyítása sikertelen volt, a joggal való visszaélés bizonyítása sikertelenségének következményeit ő viseli. Tehát a Kttv. 10. §-ában foglaltak sérelme nem állapítható meg, így a Kttv. 193. § (1) bekezdés a) pontja és (3) bekezdésében foglaltak alkalmazásának nincs helye, a keresetet a Kp. 88. § (1) bekezdés a) pontja alapján el kellett utasítania.

[63] Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Kp. 109. § (1) bekezdése értelmében helybenhagyta.

[64] A másodfokú bíróság a Kp. 35. § (4) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 525. § (3) bekezdése alapján folytatott vizsgálata során a munkavállalói költségkedvezményre jogosultság kapcsán az elsőfokú bírósággal azonos megállapításra jutott. A pertárgy értékét a Kp. 131. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 512. § (1) bekezdése szerint az elsőfokú bíróság által figyelembe vett összegben állapította meg.

[65] A másodfokú bíróság a Kp. 99. § (3) bekezdése értelmében a 35. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte a pervesztes felperest az alperes másodfokú eljárásban felmerült perköltségének megfizetésére, amelynek mértékét a Pp. 81. § (1)-(2) bekezdéseire, 82. § (3) bekezdésére, valamint a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (5), valamint 4/A. § (1) bekezdéseire figyelemmel állapította meg, melynek során az alperes által felszámított költség összegét a pertárgy értékére, az ügy bonyolultságára, az alperes által benyújtott fellebbezési ellenkérelem elkészítésének munka- és időigényére, valamint a tárgyaláson kívüli elbírálásra tekintettel a felszámított összeggel arányban állónak ítélte.

[66] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 62. § (1) bekezdés h) pontjában biztosított tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt, 39. § (1) bekezdésében és 46. § (1) bekezdésében meghatározott mértékű fellebbezési illeték viselésére a felperes a Pp. 101. § (1) bekezdése, valamint 102. § (1) bekezdése alapján köteles.

[67] Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Kp. 99. § (1) bekezdése zárja ki.

Záró rész

Budapest, 2022. október 11.

dr. Szőke Mária s.k.	dr. Bendli Attila József s.k.	dr. Rác Krisztina s.k.
a tanács elnöke	előadó bíró	bíró